Amos - Comentarii W. McDonald

A. Partea introductivă

În primele două capitole Amos rosteşte judecata împotriva a opt naţiuni. Fiecare rostire a judecăţii este introdusă prin cuvintele: „Pentru trei nelegiuiri... ba pentru patru." J. Sidlow Baxter ne explică ce înseamnă acest idiom ebraic: Expresia nu trebuie luată în sens strict aritmetic, adică trei sau patru, ci idiomatic, însemnând că s-a umplut măsura, ba chiar a depăşit măsura. Păcatul acestor oameni se întrecuse pe sine însuşi în adâncimea şi cantitatea sa. Sau, ca să ne exprimăm mai aproape de limbajul actual, „au făcut-o prea de tot" „au depăşit orice măsură."

B. Damasc

Prima ameninţare este adresată Damascului, oraşul principal al Siriei, cu statut de oraş-stat. Sirienii luptaseră împotriva celor două seminţii şi jumătate situate în partea de est a Iordanului în ţinutul numit Galaad şi, după câte se pare, dăduseră dovadă de o cruzime neobişnuit de mare (sugerată prin prezenţa instrumentelor de fier). Pedeapsa împotriva locuitorilor Siriei urma să îmbrace forma unei captivităţi în Cir.

C. Gaza

A doua ameninţare este îndreptată împotriva Gazei, unde filistenii îi dăduseră pe robii israeliţi în mâna cruzilor edomiţi. Alte centre filistene ce urmau să fie pedepsite sunt: Aşdod, Aşchelon şi Ecron. Urmarea: rămăşiţa filistenilor va pieri!

D. Tir

A treia a fost îndreptată împotriva Tirului. Şi tirienii s-au făcut vinovaţi de a-i fi predat pe captivi în mâna Edomului, călcând astfel tratatul de frăţie cu Israelul. De asemenea se prevesteşte foc pentru palatele Tirului.

E. Edom

A patra ameninţare este lansată împotriva Edomului. Edomiţii au fost în permanenţă duşmani cruzi şi neînduplecaţi ai fraţilor lor (Esau a fost fratele lui Iacob). Din pricina purtării lor neomenoase şi a urii neîmpăcate, pedeapsa urma să se abată peste cetăţile Teman şi Bozra.

F. Amon

A cincea ameninţare este rostită împotriva lui Amon. Amoniţii au săvârşit groaznice atrocităţi în cursul unor incursiuni în teritoriul Galaadului din care au rupt însemnate porţiuni. Ei nu s-au sfiit chiar să sfâşie pântecele unor femei gravide din Galaad, în setea lor de a vărsa sânge. Atât regele, cât şi prinţii erau sortiţi robiei, focului şi bătăliei ucigătoare.

G. Moab

A şasea judecată este rostită împotriva Moabului, care a refuzat să-i facă regelui Edomului o înmormântare onorabilă (Vezi 2 Regi 3:26,27, unde „fiul său întâi născut" se referă probabil la întâiul născut al regelui Edomului, nu al Moabului).

H. Iuda

Acum Domnul se apropie de poporul Său: Următoarele două naţiuni ce urmează să fie judecate sunt Iuda şi Israel. E uimitor să vedem cum ele sunt enumerate împreună cu şase naţiuni neevreieşti. Acesta trebuie să fi fost extrem de umilitor pentru evreii din timpul lui Amos! Dar Dumnezeu scoate în evidenţă prin aceasta păcatul lor, faptul că Iuda şi Israel îşi pierduseră dreptul de a se bucura de o recunoaştere specială din partea lui Iehova (NKJV Domnul). Iuda avea să fie pedepsită pentru că locuitorii săi au dispreţuit legea Domnului şi n-au păzit poruncile Sale, lăsându-se seduşi de idolii lor mincinoşi.

I. Israel (2:6-16)

Până în acest punct locuitorii Israelului au aplaudat condamnările rostite de Amos. Dar de îndată ce el începe să se ocupe de ei, entuziasmul lor se transformă în vrăjmăşie. Israel urma să fie pedepsit pentru faptul că locuitorii săi i-au asuprit pe cei drepţi şi săraci, săvârşind o mulţime de fapte reprobabile, de o cumplită imoralitate. Ei au păstrat peste noapte hainele date zălog, (O haină dată ca zălog, garantând plata unei datorii, nu avea voie să fie păstrată peste noapte, întrucât putea fi singura îmbrăcăminte cu care să se acopere o persoană săracă (Deuteronom 24:12, 13)) şi s-au îmbătat în templu cu vin cumpărat cu bani obţinuţi de pe urma extorcării şi a mituirii.

În continuare Dumnezeu face o trecere în revistă a îndurărilor manifestate de El în trecut faţă de Israel: cum i-a nimicit Ei pe amoriţi, care trăiau ca nişte cedri şi stejari în ţara Canaan. El a izbăvit Israelul din Egipt, ridicându-i pe nazirei, care să fie pilde vii de vieţi sfinte, despărţite de păcat. Dar israeliţii i-au corupt pe nazirei, poruncindu-le proorocilor să nu prorocească.

În consecinţă, Dumnezeu avea să-i zdrobească, retezându-le orice cale de scăpare şi lăsându-i să fie învinşi de asirieni. Chiar vitejii aveau să fie neputincioşi, neputându-se salva nici pe ei înşişi, luând-o la fugă.

A. Prima chemare de a asculta

Din nou Domnul ameninţă că va aduce judecata peste copiii lui Israel. Din pricina faptului că ei ocupau o relaţie unică, de mare apropiere faţă de Iehova, ca nici un alt popor, păcatul lor era cu atât mai grav, în consecinţă şi pedeapsa lor urmând să fie mai aspră. Prin urmare, El avea să-i pedepsească pentru toate fărădelegile lor.

Judecata nu avea să se abată însă din senin, fără un motiv bine precizat, căci orice efect îşi are cauza. Amos formulează şapte întrebări de tipul „cauză-efect," culminând cu calamitatea urbană provocată de Domnul. Asta n-ar trebui să ne mire, deoarece Dumnezeu descoperise în prealabil, prin profeţii Săi, că va proceda astfel.

Aşdod (Filistia) şi Egiptul sunt invitate să fie martore la asuprirea, nedreptatea, violenţa şi jafurile din Samaria. Aceste păcate aveau să atragă după ele pedeapsa din partea lui Dumnezeu, manifestată prin invadarea ţării de către asirieni. Doar o mică rămăşiţă, ilustrată aici elocvent prin ce a mai rămas dintr-o oaie sfâşiată, va mai dăinui!

Altarele de la Betel, unde israeliţii se închinau la viţelul de aur, aveau să fie nimicite cu desăvârşite. Iar viţelul avea să fie dus în Asiria (Osea 10:5,6). Impunătoarele case ale celor bogaţi aveau să fie distruse.

B. A doua chemare de a asculta

Femeile bogate din Samaria sunt asemuite cu vacile din Baasan, hrănite bine, dar greu de strunit. Ele erau vinovate pentru că i-au asuprit pe cei săraci şi au trăit în huzur. Din pricina acestui fapt aveau să fie duse în captivitate în Asiria, lăsând în urma lor o stare de confuzie şi panică. Urmaşele lor sunt înfăţişate ca fiind duse în robie, iar ele sunt prinse cu cârlige şi cu undiţe de pescari, ieşind printre spărturi.

În loc să redea termenul Harmon ca nume de localitate (RSV, NASB, NKJV), unele versiuni ale Bibliei, printre care şi KJV, îl traduc prin „palat." Darby remarcă: Unele versiuni traduc acest termen prin cuvintele: „spre munţi," pe când altele îl traduc prin „către fortăreaţa (vrăjmaşului)" sau „către palat" [KJV], ca la 1:4, sensul nefiind clar precizat.

Dumnezeu îi invită, cu ironie, să continue să se închine la idolii lor, să aducă mai departe jertfe la Betel. El nu avea nimic de a face cu toate acestea. Ei deja suferiseră de foame, neavând destulă pâine (v. 6), de secetă (v. 7, 8), de rugină în grâu şi de tăciune, de grindine şi de prăpădul lăcustelor (v. 9), fiind loviţi de catastrofe (v. 11). Întrucât nici unul din aceste lucruri nu a reuşit să-i înduplece să se pocăiască, acum a sosit timpul ca Israel să se pregătească să-L întâmpine pe Dumnezeu însuşi - Domnul Dumnezeul oştirilor. Versetul 12 nu este un mesaj de chemare al evangheliei, ci mai degrabă unul de judecată! (Dar, aplicând aceste versete în predicarea noastră, constatăm că ele pot constitui un puternic avertisment în evanghelizare. Astfel evanghelistul D. L. Moody a găsit „patru lucruri în acest text: -

a. Există un singur Dumnezeu,

b. Noi suntem răspunzători în faţa Lui.

c. Va trebui să ne întâlnim cu El.

d. Trebuie să ne pregătim în vederea acestei întâlniri)

C. A treia chemare de a asculta (5:1-17)

Profetul se lamentează din pricina căderii Israelului; numai un singur ostaş din zece avea să fie cruţat. Dar chiar şi aşa, oamenii au fost îndemnaţi să nu caute cetăţile în care se aflau altarele idoleşti (Betel, Beer-şeba, Ghilgal), ci mai degrabă să-L caute pe Domnul şi să trăiască!

Altminteri Domnul care a făcut constelaţiile Cloşca cu pui şi Orionul, Cel care domneşte peste întreg universul, îşi va revărsa mânia peste ei pentru nedreptăţile şi nelegiuirile comise de ei. Păcătoşii din Israel îl urau pe cel drept care îi mustra, manifestându-şi dispreţul faţă de un om cinstit. Din pricina faptului că s-au îmbogăţit pe căi necinstite, erau sortiţi să nu se bucure de bogăţiile lor.

Se lansează chemarea la neprihănire şi dreptate socială: „Căutaţi binele şi nu răul... faceţi să domnească dreptatea la poarta cetăţii." Dar, după cum reiese din brusca schimbare de registru - „în toate pieţele se vor boci" - oamenii nu erau dispuşi să asculte, atrăgându-şi prin urmare pedeapsa.

D. Primul „Vai" (5:18-27)

Oamenilor li se spune să nu ceară să vină ziua Domnului, deoarece aceasta va fi o zi de întuneric şi nenorocire, în care rău după rău se va abate asupra lor.

Israel aducea jertfe şi ofrande Domnului în zilele de sărbătoare, dar vieţile israeliţilor erau pline de corupţie, drept care ofrandele lor n-au fost primite de Dumnezeu. Pentru El era mai importantă neprihănirea decât ritualurile. Chiar în pustie, când declarau că se închină la Iehova, ei au practicat idolatria, închinându-se la Moloc şi la alţi idoli, cum ar fi Sikut şi Chiun.

E. Al doilea „Vai”

Luxul lor, viaţa de huzur şi complacere, siguranţa lor - ei bine, toate acestea aveau să fie zguduite de violenţă. Se rosteşte un „vai" asupra tuturor celor care stau culcaţi, lenevind pe paturi de fildeş, întinzându-se în aşternutul lor, mâncând tot ce le poftеşte inima, aiurind în sunetul alăutei, crezându-se iscusiţi ca David în instrumentele muzicale, bând cantităţi mari de vin din pahare largi, ungându-se cu cele mai scumpe parfumuri şi ape de colonie, stând culcaţi la banchete. Iată reacţia lui Dumnezeu faţă de atitudinea lor de nepăsare şi complacere: „Mi-e scârbă de mândria lui Iacov şi-i urăsc palatele." Aşadar Samaria avea să fie predată asirienilor.

Aceste versete pline de tragism au fost admirabil descrise de Page H. Kel-ly: În atmosfera pestilenţială ce avea să cuprindă ţara vor fi atât de multe victime încât va trebui să se renunţe la practicile normale de îngropăciune, recurgându-se la procedura neobişnuită de ardere a cadavrelor. Când o rudă a unui decedat va intra în casă să ducă trupul pentru a fi incinerat, va descoperi un supravieţuitor singuratic, ascuns în vreun ungher al casei. Când ruda îl va chema, el va răspunde prin interjecţia ebraică tradusă prin „Taci!" şi va adăuga: „Nu trebuie să pomenim numele Domnului." Aceşti oameni au profanat numele lui Dumnezeu în trecut, dar acum nu îndrăznesc să-l rostească, pentru ca nu cumva să-şi atragă un nou val de mânie din partea Sa. Este semnificativ că până în ziua de azi evreul ortodox refuză să rostească numele prin care Dumnezeu a încheiat un legământ cu Israel.

Comportamentul lor era nechibzuit şi zadarnic, fiind asemuit cu boii care trag la plug pe stânci. Ei au pervertit dreptatea şi şi-au bătut joc de neprihănire. S-au falit cu tăria lor militară, cu toate că victoriile obţinute la Lo Debar şi Caraaim au fost victorii neînsemnate. Asirienii aveau să lovească ţara de la intrarea Hamalului, în nord, până la hotarul de sud, Valea Arabă.

A. Plaga lăcustelor

În, versetele 1-9, Amos mijloceşte pentru poporul său. Sunt descrise trei ameninţări proferate la adresa Israelului. Prima ar putea simboliza atacul lui Pul, regele Asiriei, înfăţişat prin lăcusta care face prăpăd. Ca răspuns la rugăciunea lui Amos, judecata a fost prevenită.

B. Focul mistuitor

A doua ameninţare a constat din invadarea ţării de către Tiglat-Pileser, sub simbolul unui foc mistuitor. Din nou rugăciunea pentru micul Iacob a făcut să nu se abată nenorocirea.

C. Cumpăna

A treia ameninţare se referă probabil la nimicirea Samariei de către Şalmanesei. Cumpăna simbolizează dreptatea absolută a judecăţii. Dumnezeu a anunţat că nu va mai cruţa Israelul în mila Sa.

D. Paranteză: refuzul lui Amos de a se lăsa intimidat (7:10-17)

Amazia, un preot idolatru de la Betel, i-a interzis lui Amos să profocească împotriva lăcaşului de închinăciune al regelui, de la Betel, spunându-i să se întoarcă acasă în Iuda şi să-şi câştige pâinea acolo.

Amos a răspuns că Dumnezeu este Cel care i-a încredinţat slujba, drept care nu se va conforma poruncii lor. Tehnic vorbind, Amos nu era profet, nici fiul unui profet, dar avea totuşi datoria de a rosti cuvântul Domnului. Prin urmare, i-a spus lui Amazia despre groaznica soartă de care va avea parte, împreună cu soţia, fiii şi fiicele sale, şi cu însăşi ţara sa.

E. Coşul cu fructe de vară

Coşul cu fructe de vară însemna că Israel era copt pentru judecată. Dumnezeu nu va mai trece cu vederea păcatul lor în mila Sa. Bogaţii îi asupreau pe cei săraci. Practicile lor de lucru în afaceri şi în comerţ erau corupte, căci se făcuseră vinovaţi de falsificarea cântarelor.

Pentru toate acestea, Domnul va pedepsi ţara cu o serie de cutremure înfricoşătoare, întunericul va acoperi pământul în timpul zilei şi peste toate casele se va abate doliul. Oamenii vor tânji să audă cuvântul Domnului, dar acesta nu li se va da. Foametea şi seceta (după cuvântul lui Dumnezeu) vor predomina.

Idolatria va atrage după sine o groaznică secetă peste cei mai atrăgători dintre tinerii Israelului, aducând nimicirea peste cei ce jură pe dumnezeii falşi. Oamenii vor căuta sa capete un mesaj de la idolii lor, dar nu-l vor primi.

F. Lovirea pragului de sus (9:1-10)

Domnul este văzut cum îşi începe judecata de la altar, poate de la altarul fals de la Betel. Oamenii nu găsesc nici o portiţă de scăpare; sabia îi urmăreşte pretutindeni pe unde încearcă să scape prin fugă. Ba chiar locurile ipotetice de „refugiu" îi vor ocoli: iadul, cerul, vârful muntelui Cârmei, fundul mării, robia în mâna duşmanilor lor. Urgia mâniei lui Dumnezeu împotriva lor reiese şi din cuvintele: „Voi pune astfel ochii pe ei ca să le fac rău, nu bine." Astfel israeliţilor li se spune fără ocolişuri că au dat de bucluc!

Cine se poate împotrivi Domnului Dumnezeului oştirilor, cine se poate pune de-a curmezişul atotputerniciei Sale? Toate straturile atmosferei pământului şi straturile de rocă ale pământului au fost zidite şi întemeiate de acelaşi Domn. Israel este comparat aici cu păgâna Etiopie, fiind numit „păcătoasa împărăţie" chiar de Dumnezeu însuşi! Grele sunt cuvintele acestea! Ei şi-au ratat orice drept de a pretinde un loc special şi privilegiat înaintea lui Dumnezeu. El îi va pedepsi pe păcătoşi, dar îi va salva pe membrii unei rămăşiţe, cum se cern grăunţele într-o sită. Cu toate acestea nici un bob nu va cădea pe pământ. Deşi cei mai mulţi vor fi nimiciţi, cei găsiţi vrednici, de Cel Atotputernic vor fi cruţaţi.

IV. VIITOAREA RESTAURARE A ISRAELULUI (9:11-15)

Restaurarea Israelului este descrisă în versetele 11-15. Promisiunile pe care i le-a făcut Dumnezeu lui David se vor împlini. Deşii unii, pornind de la versetul 11, susţin că Israelul şi biserica ar fi una şi aceeaşi entitate şi că biserica actuală ar fi cortul „reparat" (textual: „colibă", adică o metaforă reprezentând o dinastie detronată), contextul arată clar că este vorba de Israel şi toate Neamurile în împărăţia de o mie de ani a lui Cristos, după cum arată şi Scofield:

Monarhia davidică, înfăţişată printr-un cort..., era într-o stare de degradare. A se compara cu Isaia 11:1. Pornind de la acest verset, rabinii talmudici L-au numit pe Mesia BarNafli („fiul celui căzut"). Dar El Se va ridica (Maleahi 4:2)

Recolte cum ar fi cele de struguri, vin, grâu, măsline şi fructe vor creşte cu iuţeală uimitoare, cetăţile vor fi reconstruite şi repopulate iar Dumnezeu îi va sădi pe oameni (pe evrei), care nu vor mai fi alungaţi niciodată din ţara lor.

clickbible.org